

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2022 tot vaststelling van de regels voor de toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 wat betreft uitstel voor de gemeenten om in te tekenen
- Definitieve goedkeuring

De Vlaamse Regering wijzigt de datum van het bezorgen van de gemeenteraadsbeslissing tot ondertekening van het LEKP 2.1 van 5 juli 2023 naar 5 oktober 2023.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Inhoudelijk structurelement: binnenlands bestuur

Beleidsdoelstelling:

Reductie van broeikasgassen en inzet op energiebesparing

In het Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering staat vast dat gemeenten, steden, intercommunales, OCMW's, provincies en autonome gemeentebedrijven worden gevraagd hun broeikasgassen met 40% reduceren in 2030 ten opzichte van 2015 en vanaf 2020 per jaar een energiebesparing van 2,09% realiseren op het energieverbruik van hun gebouwenpark – lokale overheden beheren naar schatting in totaal 15.000 gebouwen -, alsook de technische infrastructuur. Hieronder valt dus ook de LEDificatie van de zowat 1,2 miljoen openbare verlichtingspunten in beheer van de lokale overheden. Ten laatste tegen 2030 wordt alle openbare verlichting van gemeentewegen verLED. [...] Daarnaast wordt het Regeerakkoord binnen dit veld versterkt door het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 en diens bijkomende maatregelen van 5 november 2021, waarbij broeikasgasemissies in de niet ETS sectoren moeten dalen met 40% tegen 2030.

Verbetering van luchtkwaliteit

Luchtverontreiniging heeft een belangrijke schadelijke impact op onze gezondheid en op het leefmilieu. Op de Europese en internationale fora worden dan ook richtlijnen en doelstellingen vooropgesteld om de uitstoot van schadelijke stoffen naar de lucht te beperken. Wat Vlaanderen betreft, werden de Europese doelstellingen vertaald in het Vlaamse Luchtbeleidsplan 2030 waarin de maatregelen opgenomen worden ter verbetering van de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Ook in dit plan spelen de lokale besturen een cruciale rol. Onder het LEKP 2.0 beogen verscheidene doelstellingen onder meer een betere luchtkwaliteit, zoals het inzetten op laadpunten voor elektrische voertuigen, fietsinfrastructuur en deelmobiliteit. Daarnaast worden samenwerkingen gestimuleerd om de Vlaamse expertise ter bevordering van de lokale luchtkwaliteit dichterbij de lokale besturen te brengen.

Creatie lokaal draagvlak voor het Vlaamse energie- en klimaatbeleid

Steden en gemeenten spelen een voorname rol in het uitdragen van de gewestelijke beleidsdoelstellingen. Het is namelijk van belang dat de energie- en klimaattransitie van onderuit wordt ondersteund omdat enkel zo aan krachtadig beleid kan worden gedaan. Daarom gaat Vlaanderen in overleg met steden, gemeenten alsook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten om aan kennisuitwisseling te doen en de energie- en beleidsdoelstellingen vastgelegd in het LEKP 2.0 in lijn te leggen met lokale mogelijkheden. Hieruit volgt dat, naast een structurele samenwerking door wederzijdse engagementen, grondige sensibilisering van lokale actoren een cruciale doelstelling blijft van LEKP 2.0. Het vertalen van maatregelen en acties naar de dagelijkse leefwereld van burgers, staat ook duidelijk aangegeven in de Beleids- en begrotingstoelichting van het Begrotingsjaar 2022. Om dit in de praktijk te realiseren helpen bovendien de Burgemeestersconvenanten 2030 en 2050 om lokale besturen verder te verbinden tot klimaatinzet en transparantie door middel van regelmatige rapporteringen van de uitgevoerde acties.

Ter beschikkingstelling van financiering – Recurrent budget vanaf begroting 2021

Bij de realisatie van een lokale energie- en klimaatpactactie biedt de begroting vanaf 2021 de lokale besturen een traject van cofinanciering aan via een projectsubsidie. Specifiek voorziet de Vlaamse overheid jaarlijks een budget van 10.000.000 euro om de lokale energie- en klimaatpactacties te stimuleren. De betrokken klimaatacties zelf kunnen variëren van het extra aanplanten van bomen, hagen en groenperken, het gezamenlijk installeren van zonnepanelen, tot het nemen van renovatie-initiatieven. Gelet op de steeds duidelijker wordende droogteproblematiek, kan het ook gaan om acties in functie van de doelstellingen van de blue deal: doorwateren, ontharden, bufferen, afvang regenwater etc. De 17 doelstellingen van het LEKP bieden het kader waarbinnen relevante klimaatacties kunnen ondernomen worden.

De lokale besturen kunnen de betrokken projecten eventueel samen met andere gemeenten, burgers, bedrijven, scholen realiseren.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige beslissingen

- Op 4 juni 2021 keurde de Vlaamse Regering het eerste Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP 1.0) met de Vlaamse steden en gemeenten goed. Het bijhorend BVR legde de eerste toekenning van een subsidie vast aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van de doelstellingen onder het Lokaal Energie- en Klimaatpact;
- Op 8 juli 2022 keurde de Vlaamse Regering het tweede LEKP (LEKP 2.0) goed, met een aanscherping van de klimaatambities van LEKP 1.0, samen met de BVR en subsidiëring ter uitvoering ervan.
- Op 16 december 2022 keurde de Vlaamse Regering een addendum op het tweede LEKP (LEKP 2.1) goed. Ook hier worden de klimaatambities aangescherpt, samen met BVR en voorziene subsidiëring.

- Op 3 maart 2023 keurde de Vlaamse Regering het ontwerpdecreet over de subsidiëring in het kader van de lokale energie- en klimaatpacten definitief goed. Het decreet werd vervolgens ingediend bij het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement keurde dit decreet goed op 24 mei 2023.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Lokaal Energie en Klimaatpact (LEKP 1.0 en 2.0) werd in december 2021 versterkt met een nieuw engagement (LEKP 2.1) om thematische wijkverbeteringscontracten op te starten, gefocust op het voorkomen van energie-armoede aan de hand van wijkrenovaties en energiegemeenschappen. Gezien de engagementen van de Vlaamse Regering binnen het Lokaal Energie en Klimaatpact 2.1 pas vanaf de zomer 2023 concreet gecommuniceerd worden naar de lokale besturen, en meerdere lokale besturen aangeven dat de deadline niet haalbaar was, wordt met dit Besluit Vlaamse Regering voorgesteld om enkele maanden uitstel te verlenen. Concreet wordt de uiterste datum om het gemeenteraadsbesluit ter ondertekening van het LEKP 2.1 op te laden bij Agentschap Binnenlands Bestuur in plaats van 5 juli 2023 verlaet naar 5 oktober 2023.

Deze Vlaamse engagementen om de LEKP 2.1 engagementen te faciliteren zijn;

- Een sterke kennisoverdracht organiseren tussen lokale besturen met de eerste leerlessen uit de 11 lopende wijkverbeteringscontracten wat betreft het vernieuwd instrumentarium in het kader van de werkplatformen (deze gaan van start in 2023);
- De beoogde wijkrenovatietool uit te breiden met de ontwikkeling van een digitaal platform (de 'Digital Twin') waarbij (i) databronnen gecombineerd worden met de best beschikbare instrumenten en analyses (zoals bijvoorbeeld warmtezoneringskaarten) en (ii) waarop publieke of private instrumenten op kunnen aansluiten (overheden, Energiehuizen, bouwsector, applicatie- en softwarebedrijven, ...). Deze wordt niet enkel aan lokale besturen aangereikt, maar kan dus ook gekoppeld worden met Energiehuizen om renovatietrajecten procesmatig te begeleiden;
- Het aanbieden van een technische assistentiehuis om lokale besturen en hun OCMW's te ondersteunen in het opstarten van lokale energiegemeenschappen waarbij activiteiten ten gunste van mensen met risico op energie armoede kan worden uitgerold. De huis zal zich inzetten voor het inhoudelijk technische, het aanbestedingsmatige, juridische en financiële maatwerk bij de realisatie van de activiteiten van de energiegemeenschap.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

In artikel 2, vierde lid, wordt de datum ingevolge het advies van de Inspectie van Financiën aangepast naar 13 november 2023.

Artikel 2

Artikel 2 wijzigt de datum van het bezorgen van de gemeenteraadsbeslissing tot ondertekening van het LEKP 2.1 van 5 juli 2023 naar 5 oktober 2023.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding van dit besluit. Deze datum wordt vastgelegd op 1 juli 2023 zodat de initiële deadline van het te wijzigen besluit nog niet verstreken is op dat moment.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

C. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Dit besluit heeft geen bijkomende budgettaire impact voor de Vlaamse overheid. De budgetten relevant voor dit besluit zijn al gereserveerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2022 tot vaststelling van de regels voor de toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1. Dit wijzigingsbesluit verlengt enkel de termijn van bezorgen van de ondertekening voor de steden en gemeenten.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën is verleend op 13 juni 2023.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

D. ESR-TOETS

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen ESR-impact.

E. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

F. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring zal het besluit gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad. Het besluit treedt in werking op 1 juli 2023.

Nadat de Vlaamse Regering dit besluit goedkeurt, geeft het Agentschap Binnenlands Bestuur hiervan kennis aan de Vlaamse gemeenten. Gemeenten die nog niet hebben ingetekend op LEKP 2.1

kunnen hun ondertekening aan het Agentschap Binnenlands Bestuur bezorgen via de subsidiemodule op het Loket voor Lokale Besturen tot 5 oktober 2023.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen

- Bijlage 1: LEKP 2.1
- Bijlage 2: Besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2022 tot vaststelling van de regels voor de toekenning van een subsidie aan de Vlaamse gemeenten voor klimaatacties ter uitvoering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1
- Bijlage 3: Advies van Inspectie Financiën